

## **Egy patikus a nyilas úton - barczikai Barczikay Tibor (1900-1969) gyógyszerész, katonatiszt**

*Godzsák Attila*

Több akár ismertebb gyógyszerészt is szóba hoztak a nemzetiszocializmussal való szimpátiájuk, esetleges párttagsága miatt (pl. Szöllösi (Naszluhász) Jenő, dr. Varságh Zoltán, Ajtay G. Gyula, Tauffer Gábor), de jelen esetben egy olyan személyt kívánnék meg bemutatni, akit sokkal inkább politikai ténykedései miatt ismerhetünk, mint patikusi munkája révén. Ritka, hogy valakinek két teljesen eltérő kutatási témája (1939-es országgyűlési választások és patikatörténet) találkozzon, nálam jelenleg ez történt.

Barczikay betöltött patikusi munkaköréről semmit sem tudhatunk, azonban igen sok forrásban (gyakorlatilag majdnem mindben) a neve mellett említik gyógyszerészi mivoltát, tehát valószínűsíthető, hogy töltött be nyíregyházán patikusi (vagy segédi) állást is, az ismeretlen időben megszerzett gyógyszerészi végzettsége mellett. Bár a Dr. jelző sosem szerepelt a neve mellett, leszámítva a „Az 1919. augusztus és 1921. október között fennállott „Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászlóalj” tagnévsorát.

1900. április 1.-én született Komáromban, Barczikay Kálmán és Bodó Anna negyedik gyermekeként, öt testvére volt összesen. Nemességét és előnevét a magyar királyi belügyminiszter BM 35.050/1928. számon igazolta.<sup>1</sup> A nyíregyházi Evangélikus főgimnázium tanulója volt 1911-től, ahol tandíjmentességet élvezett.<sup>2</sup> 1917-ben hadbavonult több diáktársával együtt.<sup>3</sup> Ekkor vélhetőleg a harctéri tevékenység miatt magántanuló lett.<sup>4</sup>

1919-ben tagja volt a Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászlóaljnak.<sup>5</sup> 1921-ben az 1921. évi 50. sz. Rendeleti Közlönnyel (Személyes ügyek) nyugállományba helyezték, mint

---

<sup>1</sup> Magyar Családtörténeti adattár (<http://www.macse.org/gudenus/mcsat/fam.aspx?id=71270>)

<sup>2</sup> A Nyíregyházi Államilag Segélyezett Ágostai Hitvallású Evangélikus Főgimnázium negyvennyolcadik értesítője 1911-1912: 61.

<sup>3</sup> A Nyíregyházi Államilag Segélyezett Ágostai Hitvallású Evangélikus Főgimnázium ötvennegyedik értesítője 1917-1918: 6.

<sup>4</sup> A Nyíregyházi Államilag Segélyezett Ágostai Hitvallású Evangélikus Főgimnázium ötvennegyedik értesítője 1917-1918: 48.

<sup>5</sup> Az 1919. augusztus és 1921. október között fennállott „Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászlóalj” tagnévsora. Centrum kiadó vállalat Rt., Budapest 1942: 39.

2017. június 12.

gyógyszerügyi segédtitviselőt, 1924. évi november hó 1-ével pedig saját kérelmére honvédség kötelékéből emléklappal elbocsájtották.<sup>6</sup>

1924-ben eljegyezte,<sup>7</sup> majd 1926-ban feleségül vette Füzesséry Mártát,<sup>8</sup> akitől három gyermeke Tamás Péter (1930), Klára Mária (1932) és Márta Erzsébet (1940) született.<sup>9</sup>

A Nyírbátorban lévő Nyírvidéki Agrár Takarékpénztár Rt igazgatósági tagja volt 1938-tól<sup>10</sup> és tagja volt a Magyar Heraldikai és Genealógiai társaságnak is.<sup>11</sup>

1939 januárjában a nyíregyházi képviselőtestület tagja lett.<sup>12</sup> Ekkor a nemzetiszocialisták Egyesült Polgári Ellenzék néven állítottak városi listát.<sup>13</sup>

Az 1939. május 28-29-én tartott országgyűlési választásokon a Nyilaskeresztes Párt listájának 3. helyén szerepelt. A választásokon a nyilas lista 39,71%-ot kapott és az első két személy (Dr. Kóródy Tibor és Gál Csaba) bekerült a parlamentbe, azonban Barczikayból „csupán” pótképviselő lett.

A katonaállományon kívüli állományú csoportból a katonaállományba tették át 1941 tavaszán műszaki csapathoz (vegyi harc).<sup>14</sup> Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója Gödöllőn 1941. október 1-én Nemzetvédelmi Kereszttel tüntette ki.<sup>15</sup> Majd 1942-ben tartalékos főhadnaggyá léptették elő.<sup>16</sup>

1942-ben „lázító tartalmú röpiratok szerkesztése, sokszorosítása és terjesztése útján elkövetett, az 1930. évi ül. te. 59. §-a 4. pontjába ütköző hűtlenség büntette” vádponttal 8 év börtönre, 10 évi hivatalvesztésre, politikai jogának és gyakorlatának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére és lefokozásra ítélte a bíróság,<sup>17</sup> ekkor a Nyilaskeresztes Párt „elnöki osztályának helyettes vezetője” volt,<sup>18</sup> és Budapesten élt már.<sup>19</sup> Kőszegen Szálasi a kormány személyi ügyeit kezelő kormánybiztosának nevezte ki, Gál Csabát váltván.<sup>20</sup>

<sup>6</sup> Honvédségi Közlöny 1924/30 296.

<sup>7</sup> Nyírvidék 1924. március 23. 5.

<sup>8</sup> Nyírvidék 1926. szeptember 11. 5.

<sup>9</sup> <https://www.geni.com/people/Tibor-Barczikay/6000000010060716618>

<sup>10</sup> Központi Értesítő 1938/22 396. vö. Gazdasági, pénzügyi és tőzsdei kompasz 1941-42/1-2 539.

<sup>11</sup> Turul 1932 95.

<sup>12</sup> Nyírvidék 1939. január 31. 3. vö. Takács 2001: 112.

<sup>13</sup> Takács Tibor: A városi elit és a városi önkormányzat Nyíregyházán a 20. század első felében. Doktori disszertáció, Debreceni Egyetem Multidiszciplináris bölcsészettudományok doktori iskolája Történelem programja, Debrecen 2005: 116.

<sup>14</sup> Honvédségi Közlöny 1941/ 10 119.

<sup>15</sup> Budapesti Közlöny 1941. október 5. 3.

<sup>16</sup> Honvédségi Közlöny 1942/14 392

<sup>17</sup> Nyírvidék 1942. július 15. 10.

<sup>18</sup> MTI Napihírek 1942. február 14.

<sup>19</sup> Nyírvidék 1942. február 17. 2.

<sup>20</sup> Emigrációs hungarista levelezés, magát megnevezni nem kívánó személy magángyűjteményéből

Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság

[www.gyogyszeresztortenet.hu](http://www.gyogyszeresztortenet.hu)

2017. június 12.

A háború után nyugatra menekült, melynek pontos körülményei ismeretlenek jelenleg.  
Argentínában, Buenos Airesben halt meg 1969-ben.<sup>21</sup>

---

<sup>21</sup> <https://www.geni.com/people/Tibor-Barczikay/6000000010060716618>